

Významné krajinné prvky Lanškrounské kotliny.
The meaningful landscape elements in the Lanškroun's hollow.

Mgr. Jaroslav JIRÁSEK, Lanškroun

Práce přináší některé výsledky terénního průzkumu oblasti Lanškrounské kotliny v letech 1989 - 1991. Je zde podán přehled lokalit s výskytem přirozených nebo polopřirozených ekosystémů, stručně je popsána jejich vegetace, květena, opatření směřující k zachování jejich druhové rozmanitosti.

Krajina Lanškrounské kotliny (fytogeografický podokres 63 j), která se nachází na pomezí východních Čech a Moravy, byla stejně jako mnohá jiná území po řadu staletí ovlivňována hospodařením lidské společnosti, které bylo příčinou řady změn (pozitivních i negativních) v původním vegetačním krytu. Zvláště v posledních desetiletích však tyto změny dosahují takových rozměrů, že dochází k destrukci celých ekosystémů, z krajiny mizí většina přirozených i polopřirozených kulturních společenstev a následně i rostlinné a živočišné druhy na tato společenstva vázané.

K zásahům působícím největší škody v krajině patří zejména převádění přirozených lesů na jehličnaté kultury, odvodňování mokřadů, rozorávání luk. Tímto hospodařením je dnes postižena převážná část rozlohy Lanškrounské kotliny. Krajina se tím stala ekologicky velice nestabilní, došlo k velkému poklesu biologické rozmanitosti. Možným řešením současného stavu by byla řízená ochrana částí krajiny s dosud zachovalými přírodními hodnotami a současně změna hospodaření na zbývající ploše, která by umožnila alespoň částečný návrat přírodě blízkých ekosystémů do krajiny. K řešení tohoto problému si klade za cíl napomoci i tento příspěvek, který podává přehled zmíněných lokalit s dosud zachovalými přírodě blízkými ekosystémy.

Pro všechny okresy regionu východních Čech byly již zpracovány pardubickým střediskem ČÚOP (Faltysová et al. 1992) přehledy významných krajinných prvků. V Lanškrounské kotlině je popsáno 8 VKP. Tímto příspěvkem bych chtěl na tento přehled navázat, uvádím zde údaje o 59 lokalitách.

V popisu každého VKP jsou údaje o jeho lokalizaci, přibližné rozloze, umístění v kvadrantech síťového mapování. Přesnější údaje o lokalizaci VKP lze zjistit z mapy reálné vegetace, která je součástí diplomové práce (Jirásek 1992). Zde lze také najít informace o květeně a rostlinných společenstvech Lanškrounské kotliny.

Popis VKP obsahuje také stručné údaje o flóře, výskytu ohrožených druhů, současné vegetaci a návrhy optimální péče o tato území. Navrhuji zde také určitou kategorizaci VKP :

- I - území vhodná k vyhlášení zvláště chráněného území,
- II - lokality, které lze považovat za biocentra,
- III - VKP s nižší přírodní hodnotou nebo malé rozlohy, mohou plnit úlohu biokoridorů či interakčních prvků při vytváření územních systémů ekologické stability.

Legenda ke zkratkám způsobů péče o VKP :

Sam - ponechání přirozených lesních společenstev samovolnému vývoji, nebo alespoň výrazně prodloužit dobu obmýtí. Důvodem je vysoká biodiverzita vyspělých stadií ekosystémů.

Výb - hospodaření v lesích způsobem jednotlivě až skupinově výběrným, prořezávky a probírky ve prospěch listnatých dřevin odpovídajících stanovišti, obnova v max. možné míře přirozená, cílová skladba dřevin podle typologických a geobotanických map

Pře - přeměna nepřirozených lesních kultur na území VKP, převážně smrčín a borů, hospodářský způsob pasečný, maloplošný, obnova přirozená popř. umělá s použitím dřevem odpovídajících stanovišti (typologické mapy)

Kos - kosení mezofilních a hygofilních luk 1 - 2 x ročně

Eut - časté kosení, 2 - 3 x ročně, nelesních eutrofizovaných společenstev, omezení hnojení

Skl - pokosení a odklizení biomasy v mokřadních společenstvech ostřic a rákosin jednou za 3 až 5 let

Pas - extenzivní pastva ovcí a koz mírné intenzity na stráních s teplomilnými společenstvy

Dře - odstraňování náletu keřů a stromů v nelesních společenstvech

Roz - rozšíření významného krajinného prvku, např. rozšíření lesních pásů vysázením dalších přirozených dřevin

C1 - kriticky ohrožené,

C2 - silně ohrožené,

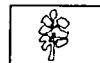
C3 - ohrožené druhy,

C4 - vzácnější druhy vyžadující pozornost

Přehled významných krajinných prvků řazených podle kvadrantů síťového mapování

6065 c

- **1. - olšiny u Zadního potoka u silnice Lanškroun-Jakubovice**
rozloha cca 15 ha, kat. I, péče : Sam, Pře
lužní olšiny as. *Pruno-Fraxinetum*, *Stellario-Alnetum*
význačné druhy : *Colchicum autumnale*, *Iris pseudacorus*, *Lonicera nigra*, *Pulmonaria obscura*, *Carex appropinquata* C2, *Leucjum vernum* C2, *Daphne mezereum* C3, *Primula elatior* C3, *Valeriana dioica* C3, *Knautia drymeia* C4.
- **2. - rybníky od mokřadů za rybníkem Dlouhý až po mokřady za rybníkem Pšenkův a mokřadní olšiny V od tohoto rybníka**
rozloha cca 25 ha, kat. I, péče : Dře, Skl, Kos, Sam
velký počet mokřadních a lužních společenstev třídy *Phragmiti-Magnocaricetea* (včetně ohrožené as. *Caricetum appropinquatae*), svazů *Calthion*, *Molinion*, *Violion caninae*, *Arrhenatherion*, *Caricion fuscae*, lužní a bažinné olšiny
význačné druhy : *Achillea ptarmica*, *Carex acutiformis*, *C. elata*, *C. paniculata*, *C. pseudocyperus*, *Colchicum autumnale*, *Iris pseudacorus*, *Senecio rivularis*, *Stellaria palustris*, *Utricularia australis*, *Viola palustris*, *Carex appropinquata* C2, *C. cespitosa* C3, *C. hartmanii* C3, *Centaureum erythraea* C3, *Comarum palustre* C3, *Daphne mezereum* C3, *Dactylorhiza majalis* C3, *Menyanthes trifoliata* C3, *Primula elatior* C3, *Valeriana dioica* C3, *Crepis succisifolia* C4, *Centaurea macroptilon* C4, *Knautia drymeia* C4
- **3. - Lískový kopec Z od Lanškrouna**
rozloha cca 6 ha, kat. III, péče : Výb, Kos
fragmenty suťových lesů, lužních olšin, společenstva as. *Ligustro-Prunetum*, *Trifolion medii*, *Arrhenatherion*
význačné druhy: *Allium oleraceum*, *Agrimonia eupatoria*, *Galium rotundifolium*, *Ranunculus polyanthemus*, *Trifolium montanum*, *Abies alba* C3, *Primula elatior* C3, *Aphanes arvensis* C3.

6065 d

- **4. - lesy v údolí potoka 1 km JV křižovatky v Albrechticích**

rozloha cca 6 ha, kat. II, péče : Výb, Pře

sufové lesy as. *Aceri-Carpinetum*, olšiny as. *Arunco-Alnetum*

význačné druhy : *Actaea spicata*, *Carex elongata*, *Crepis paludosa*, *Geum rivale*, *Paris quadrifolia*, *Pulmonaria obscura*, *Tithymalus dulcis*, *Daphne mezereum* C3, *Primula elatior* C3, *Circaea intermedia* C4

- **5. - lesíky 1 km V od obce Sázava**

rozloha cca 7 ha, kat. III, péče : Výb, Kos, Roz

zbytky lesů svazu *Carpinion*, *Alnenion glutinoso-incanae*, *Salicion triandrae*, louky svazu *Arrhenatherion*, *Calthion*, *Trifolion medii*

význačné druhy : *Agrimonia eupatoria*, *Astragalus glycyphyllos*, *Centaurea scabiosa*, *Genista tinctoria*

6165 a

- **6. - olšiny 1,5 km S od Damníkova, Z od místa rozdělení železniční trati, okolo rybníčka**

rozloha cca 6 ha, kat. II, péče : Výb

mírně narušené lužní olšiny as. *Arunco-Alnetum*

význačné druhy : *Carex remota*, *Cirsium rivulare*, *Colchicum autumnale*, *Valeriana sambucifolia*, *Leucojum vernum* C2, *Abies alba* C3, *Primula elatior* C3

- **7. - les mezi tratěmi ZJZ od Damníkova**

rozloha cca 5 ha, kat. III, péče : Výb, Pře

fragmenty lužních olšin as. *Stellario-Alnetum*, acidofilní podmáčená doubrava as. *Molinio arundinaceae-Quercetum*

význačné druhy : *Chrysosplenium alternifolium*, *Hieracium umbellatum*, *Molinia arundinacea*, *Leucojum vernum* C2, *Abies alba* C3, *Primula elatior* C3

- **8. - rybníky SV kostela v Rudolticích, louky a lesní okraje za rybníky**

rozloha cca 8 ha, kat. II, péče : Kos, Skl, Výb

mokřady svazů *Phragmition*, *Caricion gracilis*, vlhké louky svazu *Calthion*, fragmenty lužních olšin, dubohabřin, na stráni za rybníky je porost teplomilné doubravy as. *Viscario-Quercetum*

význačné druhy : *Agrimonia eupatoria*, *Bidens cernua*, *Carex digitata*, *C. pseudocyperis*, *Caltha palustris*, *Inula conyza*, *Sparganium erectum*, *Viola hirta*, *Carex appropinquata* C2, *Leucojum vernum* C2, *Primula elatior* C3, *Ulmus minor* C3.

6165 b

- **9. - břehy Moravské Sázavy na J okraji Žichlínka**
rozloha cca 4 ha, kat. III, péče : Roz, Kos
biokoridor tvořený vrbinami svazů *Salicion albae* a *Salicion triandrae*, zbytky luk svazu *Calthion*
význačné druhy : *Bistorta major*, *Geranium phaeum*, *Humulus lupulus*, *Roegneria canina*, *Salix alba*
- **10. - pás lesů SSZ od Rychnova**
rozloha cca 15 ha, kat. II, péče : Výb, Kos, Pře
vedle smrčín jsou zde lesní porosty svazů *Carpinion*, *Tilio-Acerion*, *Alnenion glutinoso-incanae*, společenstva svazů *Caricion gracilis*, *Calthion*, *Arrhenatherion*, *Trifolium medii*
význačné druhy : *Carex digitata*, *Convallaria majalis*, *Potentilla inclinata*, *Viola hirta*, *Melampyrum arvense* C2, *Carex cespitosa* C3, *Primula elatior* C3, *Knautia drymeia* C4.
- **11. - porosty podle trati Lanškroun - Rudoltice**
rozloha cca 5 ha, kat. III, péče : Kos, Skl, Eut, Výb
křoviny *Prunion spinosae*, *Salicion triandrae*, lemy a louky svazů *Trifolium medii*, *Arrhenatherion*, *Calthion*
význačné druhy : *Agrimonia eupatoria*, *Cirsium canum*, *Trifolium medium*, *Valeriana officinalis*, *Melampyrum arvense* C2.
- **12. - louky na J okraji Lubníka**
rozloha cca 5 ha, kat. II, péče : Kos, Skl
vlhké louky as. *Cirsietum rivularis*, *Trifolio-Festucetum alopecuretosum*, *Filipendulenion*,
vrbové křoviny as. *Salicetum triandrae*
význačné druhy : *Bistorta major*, *Caltha palustris*, *Cirsium canum*, *C. rivulare*
- **13. - les na Červeném pahorku v Lukové**
rozloha cca 6 ha, kat. III, péče : Výb, Pře, Kos
narušené lesy svazů *Carpinion*, *Genisto-Quercion*, louky svazů *Arrhenatherion*, *Calthion*,
Violion caninae
význačné druhy : *Anemone nemorosa*, *Convallaria majalis*, *Polygonatum multiflorum*,
Primula elatior C3
- **14. - olšiny u potoka na V konci Lukové**
rozloha cca 4 ha, kat. III, péče : Sam, Roz, Kos, Eut
fragmenty lužních a bažinných olšin as. *Carici acutiformis-Alnetum*, *Alnenion glutinoso-incanae*
význačné druhy : *Bidens cernua*, *Bistorta major*, *Carex acutiformis*, *C. elongata*, *Colchicum autumnale*, *Solanum dulcamara*, *Carex appropinquata* C2, *Primula elatior* C3
- **15. - Kozí rybník JV od Lukové**
rozloha cca 6 ha, kat. III, péče : Kos, Skl, Eut
eutrofizovaná mokřadní společenstva svazů *Calthion*, *Salicion triandrae*, *Phragmition*,
Caricion gracilis
význačné druhy : *Colchicum autumnale*, *Valeriana officinalis*, *Carex cespitosa* C3, *Arctium nemorosum* C4

6165 b

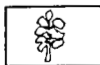
- **16. - les podél potoka 2 km SV od Květné**
rozloha cca 8 ha, kat. III, péče : Výb, Pře
lužní olšiny, fragmenty dubohabřin a acidofilních doubrav
význačné druhy : *Chaerophyllum hirsutum*, *Convallaria majalis*, *Valeriana sambucifolia*,
Primula elatior C3, *Knautia drymeia* C4

6165 c

- **17. - okraj lesa Z od Mladějova**
rozloha cca 5 ha, kat. III, péče : Výb, Kos
fragmenty bučin, louky svazu *Arrhenatherion*, společenstva svazu *Trifolium medii*
význačné druhy : *Actaea spicata*, *Atropa bella-donna*, *Galium boreale*, *Gymnocarpium*
dryopteris, *Trifolium campestre*

6165 d

- **18. - SV část Rychnovského vrchu, 1 km S od vrcholu,**
údolí potoka tekoucího do Moravské Sázavy
rozloha cca 20 ha, kat. I, péče : Sam, Pře, Kos, Skl
zahrnuje větší počet přirozených a polopřirozených společenstev s výskytem mnoha ohrožených druhů. Jsou zde suťové lesy as. *Mercuriali-Fraxinetum* s výskytem *Daphne mezereum* C3, *Abies alba* C3, *Circaea alpina* C4, *Epipactis purpurata* C4, *Tithymalus amygdaloides* C4, prameniště svazu *Cardaminion amarae* s výskytem *Poa remota* C3, *Thelypteris palustris* C3, olšiny as. *Stellario-Alnetum* s druhy *Leucosium vernum* C2, *Primula elatior* C3, *Knautia drymeia* C4, zbytky mokřadů s *Carex appropinquata* C2, *C. cespitosa* C3, *Scrophularia umbrosa* C4, louky as. *Cirsietum rivularis* a svazu *Arrhenatherion*.
další význačné druhy : *Colchicum autumnale*, *Dentaria bulbifera*, *Melica uniflora*, *Senecio rivularis*, *Stellaria holostea*, *Platanthera bifolia* C3, *Circaea intermedia* C4
- **19. - lipové lesy 0,5 km SV vrcholu Rychnovského vrchu**
rozloha cca 10 ha, kat. II, péče : Výb
podrost odpovídá květnatým bučinám as. *Melico-Fagetum*
význačné druhy : *Galium odoratum*, *Hypericum hirsutum*, *Lysimachia nemorum*, *Melica uniflora*, *Mercurialis perennis*, *Veronica montana*, *Daphne mezereum* C3, *Arctium nemorosum* C4
- **20. - vrchol Rychnovského vrchu a okolí**
rozloha cca 10 ha, kat. II, péče : Sam, Pře
květnaté bučiny as. *Melico-Fagetum*, fragmentárně suťové lesy,
ve sníženině mokřad as. *Caricetum gracilis*, *Salicetum auritae*
význačné druhy : *Adoxa moschatellina*, *Atropa bella-donna*, *Cardamine impatiens*, *Hepatica nobilis*, *Monotropa hypophaea*, *Neottia nidus-avis*, *Stellaria holostea*, *Cephalanthera damasonium* C3, *Daphne mezereum* C3

6165 d

- **21. - louky na SZ úpatí Rychnovského vrchu nad obcí**
rozloha cca 15 ha, kat. II, péče : Kos, Dře, Eut
převažují mezofilní louky svazu *Arrhenatherion*, intenzívně obhospodařované, pásy křovin *Prunion spinosae*, lemy svazu *Trifolion medii*, na okraji narušené dubohabřiny a suťové lesy, na S okraji zbytek vlhké louky as. *Cirsietum rivularis* význačné druhy : *Agrimonia eupatoria*, *Colchicum autumnale*, *Eriophorum angustifolium*, *Potentilla verna*, *Ranunculus polyanthemus*, *Senecio rivularis*, *Carex appropinquata* C2, *C. cespitosa* C3, *C. davalliana* C3, *Dactylorhiza majalis* C3, *Eleocharis cf. uniglumis* C3, *Gentianopsis ciliata* C3, *Platanthera bifolia* C3, *Valeriana dioica* C3, *Ornithogalum umbellatum* C4
- **22. - les Z od Rychnovského vrchu, 0,5 km SV od kostela v Rychnově**
rozloha cca 10 ha, kat. III, péče : Výb, Kos, Skl
narušené porosty acidofilních doubrav a bučin, mokřiny as. *Caricetum gracilis*, *Cirsietum rivularis*, křoviny *Prunion spinosae*, louky svazů *Arrhenatherion*, *Violion caninae*
význačné druhy : *Colchicum autumnale*, *Inula salicina*, *Senecio rivularis*, *Stellaria palustris*, *Succisa pratensis*, *Carex appropinquata* C2, *Aphanes arvensis* C3, *Primula elatior* C3, *Valeriana dioica* C3
- **23. - rybníček JV Mladějova**
rozloha cca 5 ha, kat. III, péče : Výb
mokřady *Phragmiti-Magnocaricetea*, degradované lesy *Alnion glutinoso-incanae*, *Genisto germanicae-Quercion*
význačné druhy : *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Crepis tectorum*, *Equisetum fluviatile*, *Ranunculus lanuginosus*, *Sparganium erectum*, *Primula elatior* C3
- **24. - les okolo trati 1,5 km JV Mladějova**
rozloha cca 10 ha, kat. II, péče : Výb, Pře
fragmenty doubrav a olšin as. *Vaccinio vitis-idaeae-Quercetum*, *Alnion glutinosae*, *Molinion*
význačné druhy : *Betonica officinalis*, *Carex elongata*, *Cirsium rivulare*, *Epipactis helleborine*, *Melampyrum pratense*, *Rhodococcum vitis-idaea*, *Abies alba* C3
- **25. - lesíky JZ Radišova**
rozloha cca 5 ha, kat. III, péče : Výb, Roz, Kos, Eut
fragmenty bikových doubrav as. *Luzulo-Quercetum*, *Calthion*
význačné druhy : *Convallaria majalis*, *Hieracium umbellatum*, *Ranunculus polyanthemus*, *Solidago virgaurea*, *Steris viscaria*
- **26. - les 0,5 km JZ od Květné**
rozloha cca 20 ha, kat. II, péče : Výb, Pře, Kos, Skl
mokřadní olšiny, maloplošný výskyt dubohabřin as. *Melampyro-Carpinetum abietetosum* a podmáčených doubrav *Molinio arundinaceae-Quercetum*, louky svazu *Calthion*
význačné druhy : *Carex rostrata*, *Cirsium rivulare*, *Galium odoratum*, *Gymnocarpium dryopteris*, *Iris pseudacorus*, *Lonicera nigra*, *Sanicula europaea*, *Senecio rivularis*, *Trollius altissimus* C2, *Abies alba* C3, *Primula elatior* C3, *Arctium nemorosum* C4

6165d

- **27. - rybník 2 km VJV od Květné, lesy podél potoka**
rozloha cca 5 ha, kat. III, péče : Výb, Roz
rákosiny, lužní olšiny, podél potoka dubohabrový les
význačné druhy : *Convallaria majalis*, *Potamogeton natans*, *Stellaria holostea*, *Primula elatior* C3, *Knautia drymeia* C4
- **28. - lesík 1 km S od Mladějova**
rozloha cca 4 ha, kat. III, péče : Výb, Pře, Skl
degradované lužní olšiny a bučiny
význačné druhy : *Galium odoratum*, *Ulmus glabra*, *Primula elatior* C3

6166 a

- **29. - les S nad řekou, 1 - 2 km SV Krasíkova**
rozloha cca 10 ha, kat. I, péče : Sam, Pře, Kos
suťové lesy as. *Aceri-Carpinetum*, *Mercuriali-Fraxinetum*, dubohabrové lesy, louka svazu *Arrhenatherion*, lemy *Trifolion medii*
význačné druhy : *Agrimonia eupatoria*, *Campanula persicifolia*, *Carex pilosa*, *Cuscuta epithymum*, *Epipactis helleborine*, *Melica uniflora*, *Origanum vulgare*, *Potentilla recta*, *Scabiosa ochroleuca*, *Stellaria holostea*, *Daphne mezereum* C3, *Primula elatior* C3, *Arum alpinum* C4, *Circaea intermedia* C4, *Knautia drymeia* C4, *Tithymalus amygdaloides* C4
- **30. - les mezi silnicí a řekou 1 km SV Krasíkova**
rozloha cca 6 ha, kat. I, péče : Sam, Kos
druhově bohatý les as. *Melampyro-Carpinetum*, fragmenty olšin a vrbin, porosty svazů *Prunion spinosae* a *Trifolion medii*
význačné druhy : *Agrimonia eupatoria*, *Campanula persicifolia*, *Carex digitata*, *Epipactis helleborine*, *Hepatica nobilis*, *Polygonatum latifolium*, *Ranunculus polyanthemus*, *Stellaria holostea*, *Knautia drymeia* C4, *Tithymalus amygdaloides* C4
- **31. - lesy nad pravým břehem M. Sázavy V od Krasíkova**
rozloha cca 20 ha, kat. I, péče : Sam, Pře
místy velmi dobře zachovalé suťové lesy as. *Aceri-Carpinetum*
význačné druhy : *Adoxa moschatellina*, *Atropa bella-donna*, *Bromus benekenii*, *Epipactis helleborine*, *Festuca altissima*, *Gymnocarpium dryopteris*, *Hedera helix*, *Abies alba* C3, *Daphne mezereum* C3, *Primula elatior* C3, *Dentaria enneaphyllos* C4, *Rosa pendulina* C4, *Tithymalus amygdaloides* C4
- **32. - les mezi obcemi Tatenice a Krasíkov**
rozloha cca 3 ha, kat. III, péče : Výb, Kos
narušený suťový les, louka as. *Trifolio-Fesucetum rubrae*
význačné druhy : *Actaea spicata*, *Agrimonia eupatoria*, *Cardamine amara*, *Lonicera xylosteum*, *Primula elatior* C3

6166 a

- **33. - údolí Hraničního potoka 1 km S od Tatenic**
rozloha cca 20 ha, kat. II, péče : Výb, Pře, Kos
narušený les svazu *Carpinion*, lužní podhorská olšina as. *Arunco-Alnetum*, břehové porosty svazu *Calthion*, *Petasition*, oligotrofní louka as. *Polygalo-Nardetum*
význačné druhy : *Allium ursinum*, *Epipactis helleborine*, *Festuca altissima*, *Lysimachia nemorum*, *Polypodium vulgare*, *Sanguisorba minor*, *Thalictrum aquilegifolium*, *Valeriana sambucifolia*, *Abies alba* C3, *Daphne mezereum* C3, *Primula elatior* C3, *Circaea intermedia* C4, *Rosa pendulina* C4
- **34. - údolí Tateničky 0,5 km V od Tatenic**
rozloha cca 10 ha, kat. II, péče : Sam, Pře, Kos, Eut
lesní porosty as. *Melampyro-Carpinetum luzuletosum*, *Aceri-Carpinetum*, *Salicetum triandrae*, *Alnion glutinoso-incanae*, louky svazů *Calthion*, *Violion caninae*
význačné druhy : *Aquilegia vulgaris*, *Campanula persicifolia*, *Carex digitata*, *Festuca altissima*, *Ulmus glabra*, *Aphanes arvensis* C3, *Primula elatior* C3, *Knautia drymeia* C4

6166 c

- **35. - údolí v SV části Rychnovského lesa zakončené rybníkem Rohlíček**
rozloha cca 6 ha, kat. II, péče : Výb, Dře
mokřady as. *Caricetum cespitosae* s *Carex cespitosa* C3, pobřežními porosty *Calamagrostis villosa* s druhy *Veratrum lobelianum* a *Primula elatior* C3, olšiny as. *Stellario-Alnetum* s *Knautia drymeia* C4 a u rybníka společenstva mokřadů svazů *Oenanthion*, *Phragmition*, *Batrachion aquatilis*, v horní části údolí, pod svahem hřebenu Rychnovského vrchu jsou olšiny as. *Arunco-Alnetum* a *Carici remotae-Fraxinetum*
další význačné druhy : *Carex bohemica*, *Colchicum autumnale*, *Lonicera nigra*, *Senecio rivularis*, *Utricularia australis*, *Daphne mezereum* C3
- **36. - V okraj Rychnovského lesa, 2 km JZ Prostředního rybníka**
rozloha cca 5 ha, kat. III, péče : Výb
dubohabřiny, lužní olšina as. *Stellario-Alnetum*
význačné druhy : *Actaea spicata*, *Allium ursinum*, *Cardamine amara*, *Paris quadrifolia*, *Valeriana sambucifolia*, *Daphne mezereum* C3, *Primula elatior* C3, *Knautia drymeia* C4
- **37. - údolí potoka 2 km JV od Třebařova**
rozloha cca 8 ha, kat. III, péče : Výb, Pře, Kos, Eut
fragmenty dubohabřin, acidofilních doubrav, bučin, luk svazů *Calthion*, *Violion caninae*
význačné druhy : *Actaea spicata*, *Cirsium canum*, *Galium sylvaticum*, *Melampyrum nemorosum*, *Tithymalus dulcis*, *Abies alba* C3, *Knautia drymeia* C4
- **38. - rybník u řeky Z od Prostředního rybníka**
rozloha cca 3 ha, kat. II, péče : Dře, Skl
vodní a mokřadní společenstva jednotek *Lemnetea*, *Potametea*, *Phragmiti-Magnocaricetea*, *Calthion*, *Salicion triandrae*
význačné druhy : *Caltha palustris*, *Lemna trisulca*, *Sparganium emersum*, *Utricularia australis*, *Carex cespitosa* C3

6166 c

- 39. - rybník Prostřední u Krasňkova

rozloha cca 15 ha, kat. III, péče : Výb, Skl

narušené porosty svazů *Phragmition*, *Prunion spinosae*, lužních olšin svazu *Alnion glutinoso-incanae*

význačné druhy : *Bidens cernua*, *Carex bohemica*, *Cirsium canum*, *Oenanthe aquatica*, *Rhamnus cathartica*

6265 b

- 40. - rybník 1 km J od Nové Vsi

rozloha cca 2 ha, kat. II, péče : Skl, Dře, Výb, Pře

vodní a mokřadní společenstva - *Potamogeta*, *Caricion gracilis*, *Calthion*, lužní olšiny svazu *Alnion glutinoso-incanae*

význačné druhy : *Bidens cernua*, *Carex acutiformis*, *C. paniculata*, *Convallaria majalis*, *Senecio rivularis*, *Sparganium emersum*, *Nymphaea candida* C2

- 41. - olšiny na SV okraji Udánského lesa 1 km S hájovny, Z od Udánek u Moravské Třebové

rozloha cca 6 ha, kat. II, péče : Výb, Pře, Kos

mokřadní a lužní olšiny as. *Calamagrostio canescentis-Alnetum*, *Arunco-Alnetum*, narušené mokřady svazů *Calthion* a *Phragmition*

význačné druhy : *Asarum europaeum*, *Carex elongata*, *C. paniculata*, *C. remota*, *Cardamine anara*, *Cirsium rivulare*, *Crepis paludosa*, *Galium elongatum*, *Geum rivale*, *Ranunculus lanuginosus*, *Scutellaria galericulata*, *Abies alba* C3, *Cerastium lucorum* C4

- 42. - SZ okraj Udánského lesa pod železniční vlečkou, 1 km S kóty 633

rozloha cca 4 ha, kat. II, péče : Sam, Pře

suťové lesy as. *Mercuriali-Fraxinetum*, lužní olšiny as. *Arunco-Alnetum*

význačné druhy : *Actaea spicata*, *Carex remota*, *Epipactis helleborine*, *Festuca altissima*, *Gymnocarpium dryopteris*, *Lycopodium clavatum*, *Melica uniflora*, *Mercurialis perennis*, *Milium effusum*, *Petasites albus*, *Sanicula europaea*, *Tithymalus dulcis*, *Abies alba* C3, *Daphne mezereum* C3, *Cerastium lucorum* C4, *Lycopodium annotinum* C4

- 43. - les pod silnicí, pod lomem, 5 km Z od Mor. Třebové

rozloha cca 10 ha, kat. II, péče : Sam, Pře

květnaté bučiny as. *Melico-Fragetum*, potoční olšiny as. *Carici remotae-Fraxinetum*

význačné druhy : *Actaea spicata*, *Bromus benekenii*, *Carex remota*, *Epipactis helleborine*, *Festuca altissima*, *Galium rotundifolium*, *Gymnocarpium dryopteris*, *Hordelymus europaeus*, *Melica uniflora*, *Paris quadrifolia*, *Sanicula europaea*, *Ulmus glabra*, *Veronica montana*, *Abies alba* C3, *Cephalanthera damasonium* C3, *Daphne mezereum* C3, *Primula elatior* C3, *Valeriana dioica* C3

6265 b

- **44. - mokřiny podél potoka v J části Udánského lesa, 4 km Z Udánek**
rozloha cca 20 ha, kat. II, péče : Výb, Skl
lužňá a mokřadní olšiny as. *Arunco-Alnetum*, svazu *Alnion glutinosae*, mokřady třídy *Phragmiti-Magnocaricetea*, svazu *Calthion*, rašelinné březiny as. *Betuletum pubescentis*
význačné druhy : *Carex demissa*, *C. echinata*, *C. nigra*, *C. paniculata*, *C. remota*, *C. rostrata*, *Cirsium rivulare*, *Eriophorum angustifolium*, *Geum rivale*, *Molinia coerulea*, *Selinum carvifolia*, *Primula elatior* C3, *Valeriana dioica* C3
- **45. - jižní část vrchu Zlatník V od Kunčiny**
rozloha cca 15 ha, kat. II, péče : Kos, Pas, Dře
teplomilná nelesná a křovinná společenstva tříd *Sedo-Scleranthetea*, *Festuco-Brometea*, svazů *Violion caninae*, *Prunion spinosae*, *Arrhenatherion*
význačné druhy : *Acinos arvensis*, *Bromus erectus*, *Hieracium lactucella*, *Jasione montana*, *Potentilla recta*, *Sanicula europaea*, *Trifolium arvense*, *Filago arvensis* C3, *Jovibarba sobolifera* C3, *Knautia drymeia* C4

6265 d

- **46. - lesy a stráně na Panském vrchu JZ Útěchova**
rozloha cca 4 ha, kat. II, péče : Výb, Pře, Dře, Kos, Pas
dubohabřiny - svaz *Carpinion*, jehličnaté kultury, na V svahu teplomilná společenstva svazů *Bromion erecti*, *Violion caninae*, *Arrhenatherion*
význačné druhy : *Actaea spicata*, *Agrimonia eupatoria*, *Anthemis tinctoria*, *Bromus erectus*, *Campanula persicifolia*, *Centaurea scabiosa*, *Epipactis helleborine*, *Galium rotundifolium*, *Koeleria pyramidata*, *Medicago falcata*, *Origanum vulgare*, *Paris quadrifolia*, *Potentilla heptaphylla*, *Pyrus pyrastrer*, *Salvia verticillata*, *Sanguisorba minor*, *Sanicula europaea*, *Trifolium montanum*, *Botrychium lunaria* C3, *Cephalanthera damasonium* C3, *Gentianopsis ciliata* C3, *Primula veris* C3
- **47. - lesy a louky v údolí Třebůvky mezi Útěchovem a Dlouhou Loučkou**
rozloha cca 10 ha, kat. II, péče : Výb, Pře, Kos, Eut
fragmenty dubohabřin svazu *Carpinion*, degradované louky svazu *Calthion*, na březích as. *Petasitetum hybridum*
význačné druhy : *Acinos arvensis*, *Anthemis tinctoria*, *Campanula persicifolia*, *Dentaria bulbifera*, *Galium sylvaticum*, *Hepatica nobilis*, *Hypericum hirsutum*, *Libanotis pyrenaica*, *Melampyrum nemorosum*, *Pulmonaria obscura*, *Stellaria holostea*, *Cephalanthera damasonium* C3, *Knautia drymeia* C4
- **48. - lesík u potoka 1 km Z od Útěchova**
rozloha cca 2 ha, kat. III, péče : Výb, Roz
narušená dubohabřina - svaz *Carpinion*
význačné druhy : *Convallaria majalis*, *Campanula persicifolia*, *Genista tinctoria*, *Viola riviniana*

6265 d

• 49. - stráně V nad Dlouhou Loučkou

rozloha cca 20 ha, kat. I, péče : Dře, Kos, Pas, Výb
teplomilná travinobylinná společenstva jednotek *Diantho deltoideis-Festucenion rupicolae*, *Violion caninae*, *Trifolion medii*, *Arrhenatherion*, křoviny as. *Ligustro-Prunetum*, lesy svazu *Carpinion*

význačné druhy : *Actaea spicata*, *Adoxa moschatellina*, *Agrimonia eupatoria*, *Anthemis tinctoria*, *Aquilegia vulgaris*, *Bromus erectus*, *Centaurea scabiosa*, *Chamaecytisus supinus*, *Convallaria majalis*, *Festuca rupicola*, *Helianthemum grandiflorum*, *Hepatica nobilis*, *Inula salicina*, *Lathyrus vernus*, *Libanotis pyrenaica*, *Ligustrum vulgare*, *Origanum vulgare*, *Picris hieracioides*, *Polygala comosa*, *Potentilla heptaphylla*, *Ranunculus polyanthemus*, *Rhinanthus serotinus*, *Salvia verticillata*, *Sanguisorba minor*, *Trifolium medium*, *Melampyrum arvense* C2, *Daphne mezereum* C3, *Gymnadenia conopsea* C3, *Juniperus communis* C3, *Platanthera bifolia* C3, *Primula veris* C3

• 50. - rybník SZ od Boršova a mokřiny Z silnice, SZ obce

rozloha cca 15 ha, kat. III, péče : Kos, Dře, Výb
rákosiny, louka svazu *Violion caninae*, za silnicí lužní olšina, druhotná březina význačné druhy : *Bistorta major*, *Carex paniculata*, *C. pseudocyperus*, *C. remota*, *Sherardia arvensis*, *Solanum dulcamara*, *Sparganium erectum*, *Succisa pratensis*, *Valerianella dentata*, *Salix rosmarinifolia* C3

• 51. - les a louky Z od Boršova

rozloha cca 10 ha, kat. II, péče : Výb, Kos
lužní olšiny as. *Arunco-Alnetum*, louky svazu *Calthion*
význačné druhy : *Astrantia major*, *Centaurea scabiosa*, *Colchicum autumnale*, *Crepis paludosa*, *Geum rivale*, *Melampyrum nemorosum*, *Origanum vulgare*, *Ranunculus lanuginosus*, *Succisa pratensis*, *Primula elatior* C3, *Valeriana dioica* C3, *Knautia drymeia* C4

• 52. - přirozené lesy pod svahy Hřebče na Z okraji Boršovského lesa, 1,5 km SSZ a 1 km JV kóty 660 (Roh)

rozloha celkem cca 7 ha, kat. II, péče : Sam, Pře
květnaté bučiny as. *Melico-Fagetum*, paseky svazu *Atropion*
význačné druhy : *Allium ursinum*, *Airopa bella-donna*, *Cardamine impatiens*, *C. flexuosa*, *Dentaria bulbifera*, *Festuca altissima*, *Galium rotundifolium*, *Gymnocarpium dryopteris*, *Hordelymus europaeus*, *Melica uniflora*, *Sanicula europaea*, *Veronica montana*, *Ulmus glabra*, *Abies alba* C3, *Cephalanthera longifolia* C3, *Daphne mezereum* C3, *Lycopodium annotinum* C4

6266 a

• 53. - střední část údolí Boršovského potoka J od silnice u Borušova, Z od Gruny u Moravské Třebové

rozloha cca 10 ha, kat. III, péče : Pře, Výb, Kos, Eut
jehličnaté kultury se zbytky dubohabřin (*Carpinion*), olšin (*Alnenion glutinoso-incanae*), společenstva svazů *Petasition* a *Trifolion mediivýznačné druhy : Actaea spicata*, *Asarum europaeum*, *Campanula persicifolia*, *Cardamine amara*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Convallaria majalis*, *Galeobdolon montanum*, *Gymnocarpium dryopteris*, *Lathyrus vernus*, *Lonicera xylosteum*, *Luzula luzuloides*, *Mercurialis perennis*, *Paris quadrifolia*, *Pulmonaria obscura*, *Swida sanguinea*, *Vaccinium myrtillus*, *Daphne mezereum* C3.

6266 a

- **54. - les S od silnice, 1 km JZ od Gruny, J od krávnina**
rozloha cca 5 ha, kat. III, péče : Dře, Kos
křoviny svazu *Prunion spinosae* a teplomilné lemy svazu *Trifolion medii*
význačné druhy : *Agrimonia eupatoria*, *Astragalus glycyphyllos*, *Betonica officinalis*, *Clinopodium vulgare*, *Epilobium hirsutum*, *Malva moschata*

6266 c

- **55. - les nad silnicí Z pod zříceninou hradu Radkova v údolí Třebůvky**
rozloha cca 4 ha, kat. II, péče : Sam, Pře
dubohabrové lesy as. *Melampyro-Carpinetum* a suťové lesy as. *Aceri-Carpinetum*, jehličnaté kultury
význačné druhy : *Acer campestre*, *Actaea spicata*, *Asarum europaeum*, *Bromus benekenii*, *Campanula persicifolia*, *Galium sylvaticum*, *Gymnocarpium dryopteris*, *Hepatica nobilis*, *Lathyrus vernus*, *Lonicera xylosteum*, *Mercurialis perennis*, *Polypodium vulgare*, *Polystichum aculeatum*, *Pulmonaria obscura*, *Stellaria holostea*, *Tithymalus dulcis*, *Ulmus glabra*, *U. minor*, *Viola riviniana*, *Tithymalus amygdaloides* C4, *Rosa pendulina* C4

6266 d

- **56. - lesy a louky v údolí 1,5 km SV od Radkova, S od Uzavřeného pole**
rozloha cca 10 ha, kat. III, péče : Pře, Výb, Kos, Eut
v různé míře degradovaná společenstva dubohabřin, lužních olšin (*Carpinion*, *Alnenion glutinoso-incanae*), pcháčkové vlhké louky svazu *Calthion*, jehličnaté kultury
význačné druhy : *Caltha palustris*, *Galium sylvaticum*, *Geranium phaeum*, *Solanum dulcamara*, *Stellaria holostea*
- **57. - lesy v údolí a lesní okraje 1km V od Radkova, J od Uzavřeného pole**
rozloha cca 8 ha, kat. III, péče : Výb, Pře, Kos, Eut
narušené dubohabřiny, acidofilní bučiny a doubravy, svazy *Carpinion*, *Luzulo-Fagion*, *Genisto-Quercion*, lemy svazu *Trifolion medii*, jehličnaté kultury
význačné druhy : *Actaea spicata*, *Campanula persicifolia*, *Centaurea scabiosa*, *Convallaria majalis*, *Galium odoratum*, *Lathyrus vernus*, *Lembotropis nigricans*, *Melampyrum nemorosum*, *Paris quadrifolia*, *Polygonatum multiflorum*, *Stellaria holostea*, *Trifolium medium*, *T. montanum*, *Daphne mezereum* C3
- **58. - Petružvka - pestrá mozaika společenstev v blízkém okolí obce, louky na březích řeky JV obce, stráně S a V obce**
rozloha cca 20 ha, kat. II, péče : Kos, Dře
mezofilní a vlhké louky as. *Cirsietum rivularis*, *Arrhenatheretum*, *Alopecuretum pratensis*, porosty rákosu, lužní olšiny, stráně hostí teplomilná společenstva jednotek *Bromion erecti*, *Arrhenatheretum elatioris salvietosum*, křoviny as. *Ligustro-Prunetum*, lemy svazu *Trifolion medii*
význačné druhy : *Acer campestre*, *Agrimonia eupatoria*, *Ajuga genevensis*, *Bistorta major*, *Bromus erectus*, *Caltha palustris*, *Carex acutiformis*, *C. cespitosa*, *C. flacca*, *Carlina vulgaris*, *Cirsium rivulare*, *Colchicum autumnale*, *Fragaria viridis*, *Geum rivale*, *Hieracium bauhini*, *Origanum vulgare*, *Polygala comosa*, *Ranunculus polyanthemus*, *Sanguisorba minor*, *Saxifraga granulata*, *Scrophularia umbrosa*, *Senecio rivularis*, *Valerianella locusta*, *Viola hirta*, *Melampyrum arvense* C2, *Anthemis cotula* C3.

6365 b

- 59. - les 1 km JZ od Dlouhé Loučky

rozloha cca 10 ha, kat. II, péče : Výb, Pře

borové kultury s příměsí dubu a buku, bylinné patro místy odpovídá acidofilním doubravám as. *Luzulo albidae-Quercetum*

význačné druhy : *Convallaria majalis*, *Frangula alnus*, *Luzula luzuloides*, *Melampyrum pratense*, *Molinia coerulea*, *Knautia drymeia* C4

Literatura :

ANONYMUS (1987) : Regionálně fytogeografické členění ČSR. Praha, mapa.

FALTYSOVÁ et al. (1992) : Významné krajinné prvky východních Čech. - Pardubice.

HOLUB J., PROCHÁZKA F. et ČEŘOVSKÝ J. (1979) : Seznam vyhynulých, endemických a ohrožených taxonů vyšších rostlin květeny ČSR. - Preslia, Praha, 51 : 213-237.

JIRÁSEK J. (1992) : Vegetace Lanškrounské kotliny. - Ms. [Dipl. Pr. depon. in Kat. Bot. Přírod. Fak. Univ. Karlovy Prahy].

MORAVEC J. et al. (1983) : Rostlinná společenstva České socialistické republiky a jejich ohrožení. - Severočes. Přír., Litoměřice, příloha 1983/1 : 1-110.

SUMMARY.

The meaningful landscape elements in the Lanškroun's hollow.

This contribution presents a review and characterization of meaningful landscape elements in Lanškrounská kotlina (Lanškroun's hollow) - localities with so far saved natural values. The territory in East Bohemia in question is under intensive economic employment, natural vegetation is here only in rests. For every meaningful landscape element is described his vegetation, there is a list of significant and endangered plant species. Here is proposed a care of particular localities too, most frequently it is restoration of mowing of meadows, conversion of wood cultures to natural forests, leaving of natural forest communities for spontaneous development.

Adresa autora : **Mgr. Jaroslav JIRÁSEK**
 Svobody 620
 563 01 Lanškroun

